

Datum

2020-09-01

Vår referens

Lotta Hansson

Projektsekreterare

Lotta.Hansson1@malmo.se

Remiss från kommunstyrelsen – Förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmånscykel
MN-2020-6287

Sammanfattning

Miljönämnden har blivit ombedd att yttra sig över remiss från kommunstyrelsen om förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmånscykel. Miljönämnden föreslås ställa sig positiv till samtliga tre förslag då dessa är väl genomarbetade och relevanta. Den nya resepolicyen med tillhörande riktlinjer ger tydligare vägledning än den tidigare, både för medarbetare, chefer och förtroendevalda, vilket främjar hållbara resalternativ. Klimatväxling ger incitament att resa hållbart genom ekonomiska fördelar för hållbara transportalternativ och en tilläggsavgift för ohållbara alternativ. Förmånscykel skapar ytterligare incitament att välja cykel oftare både för resor i tjänsten, till arbetet och på fritiden. Förväntad effekt av förslagen är att ohållbara resor i tjänsten med flyg och bil minskar och att antalet aktiva resor, så som gång, cykel och kollektivtrafik, ökar. Detta bidrar till att minska kommunens klimatpåverkan från transporter.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på kommunstyrelsen remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-01
- Bilaga 2 Beslut KS AU 200616 § 421
- Bilaga 3 Förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmånscykel

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2019-09-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt *Förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmånscykel* till miljönämnden för yttrande. Svar önskas senast 2020-10-02.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2019 att ge kommunstyrelsen, i samarbete med servicenämnden och med stöd av miljönämnden, i uppdrag att arbeta fram en ny resepolicy. I uppdragsdirektivet som kommunstyrelsen beslutade om i maj 2019 (STK-2019-104) framgår att ”En kartläggning och utredning ska genomföras med syfte att, utifrån resultat av efterlevnad, revidera resepolicy och riktlinjer samt utreda möjlighet till klimatväxlingsmodell.” Som en första del i uppdraget med att revidera resepolicy togs därför rapporten *Uppföljning av nuvarande resepolicy med förslag till fortsatt arbete samt möjlighet till klimatväxlingsmodell* fram. Rapporten presenterade en uppföljning av resepolicy, förslag till fortsatt arbete med hållbara resor och möten samt förutsättningar för en klimatväxlingsmodell i Malmö stad. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna rapporten i november 2019 (STK-2019-1249).

Utifrån ovanstående rapport har stadskontoret, tillsammans med serviceförvaltningen och miljöförvaltningen, tagit fram det förslag som denna remiss handlar om; *Förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmåncykel*.

Förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer

Förslaget till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer innehåller ett förtydligande av hur medarbetare, förtroendevalda och anställda i helägda bolag i Malmö stad ska prioritera färdväg i samband med möten och resor i tjänsten. Med utgångspunkt från tidigare års resvanor innehåller förslaget till mötes- och resepolicy även ett tydliggörande av hur Malmö stad ser på användning av privat bil i tjänst och användning av flyg vid tjänsteresor.

I de flesta fall är resor med tåg billigare än med flyg och att välja gång, cykel eller kollektivtrafik istället för bil eller taxi innebär också lägre eller inga kostnader. Om resan ersätts med ett digitalt möte uppstår ingen resekostnad alls. Förslaget pekar också på de många hälsofördelar som aktiva transporter bidrar till. En resepolicy med tydliga riktlinjer kring flyg kan bidra både till miljövinster och ekonomiska besparingar. En reducering av användandet av privat bil skulle innebära förbättringar för miljön, ökad säkerhet samt minskad kostnad.

Förslag till klimatväxlingsmodell

Klimatväxling är ett ekonomiskt verktyg för att minska både kostnader och växthusgasutsläpp. Förslaget innebär att de tjänsteresor som ger hög klimatpåverkan (exempelvis resor med flyg och privat bil) beläggs med en extra intern avgift. Vid varje resa med flyg eller med privat bil i tjänst föreslås att en avgift på 50 procent läggs till på resekostnaden. Avgiftens storlek avspeglar den nivå som erfarenhetsmässigt haft bäst effekt för att ändra resvanor i andra kommuner som infört klimatväxlingsmodeller. Denna kostnad läggs till automatiskt vid konteringen av resan och bokas in på ett klimatväxlingskonto på stadskontoret.

Enligt förslaget ska klimatväxlingspengarna användas kontinuerligt under året till att gynna klimatvänliga resealternativ enligt den klimatväxlingsplan som beslutas av stadsdirektören. Klimatväxlingspengarna används i första hand till subventionering av kollektivtrafikresande i tjänst och i andra hand enligt åtgärdslistan i klimatväxlingsplanen. Exempel på övriga åtgärder är upphandling av ett gemensamt bokningssystem för Malmö stads fordon, utrustning för digitala möten, samt cykel- och miljöfrämjande åtgärder.

Enligt förslaget skapar klimatväxling nytta på många nivåer. Förutom målet om minskade växthusgasutsläpp innebär klimatväxling att åtgärder genomförs inom Malmö stads egen

organisation och att kostnaderna generellt sjunker eftersom hållbart resande är mer kostnadseffektivt. En klimatväxlingsmodell visar att Malmö stad tar ställning och agerar för klimatomställningen.

Förslag avseende förmånscykel

Under arbetet med att ta fram ett förslag till ny mötes- och resepolicy för Malmö stad har ett uppdrag gällande miljö- och hälsofrämjande förmåner för anställda aktualiserats. Bakgrund till utredningen är antagandet om att enklare tillgång till cykel kan öka medarbetarens hälsa och minska påverkan på miljön genom att delvis ersätta bilkörande.

Utredningen av möjlighet till förmånscykel visar att förmån i form av cykel eller elcykel går att få kostnadsneutral för arbetsgivaren genom bruttolöneavdrag samtidigt som nettovinst uppstår för den anställda. Det finns idag externa företag som erbjuder lösningar för tillhandahållande av förmånscyklar. Det finns även ett tänkbart internt alternativ att tillhandahålla en motsvarande lösning via serviceförvaltningen. Av utredningen framgår att dessa alternativ behöver utredas vidare och vägas mot varandra med tanke på såväl ekonomiska aspekter, personaladministrativ hantering, serviceåtagande, och vilka cyklar som erbjuds. Om fler medarbetare har en egen bra cykel på arbetet kan även en minskning av arbetsgivarens kostnader för resor med Skånetrafiken bli aktuell.

Av förslaget framgår att flera av de tjänsteresor som idag görs med bil är korta och skulle kunna minska till förmån för mer klimatsmarta och hälsofrämjande färdmedel så som cykel, gång och kollektivtrafik.

Förvaltningens bedömning

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och i Malmö stads budget för 2020 framgår att samtliga förvaltningar och nämnder ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Miljöförvaltningen anser att förslag till mötes- och resepolicy med tillhörande riktlinjer, förslag till klimatväxlingsmodell och förslag avseende förmånscykel ligger i linje med budget 2020. Samtliga tre förslag är väl genomarbetade och har granskats ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv vilket gör att de relativt snabbt kan implementeras i verksamheten. Förslagen samverkar väl med varandra och genomslagskraften blir sannolikt starkare om samtliga förslag genomförs parallellt. För att nå framgång med förslagen är det viktigt att informera och sprida kunskap om vad förslagen innebär och vad syftet är. Statistik över förändrade resvanor bör formuleras och kommuniceras på ett enkelt sätt så att alla förvaltningar, nämnder och berörda bolag lätt kan följa upp sina framgångar. En resepolicy med tydliga riktlinjer kring prioritering av hållbara färdmedel lägger grunden för att göra det lätt för alla som arbetar inom Malmö stad att skapa hållbara resvanor i vardagen och bidra både till miljö- och hälsovinster samt ekonomiska besparingar för kommunen. Ett aktivt ställningstagande för hållbart resande ökar attraktiviteten som arbetsgivare och bidrar till att skapa en norm i samhället där hållbara färdmedel som gång, cykel, kollektivtrafik och tåg, samt att mötas digitalt är det självklara valet.

För att underlätta efterlevnaden av den nya mötes- och resepolicyn med tillhörande riktlinjer är förslagen till klimatväxlingsmodellen och förmånscykel bra verktyg som ger medarbetare incitament till hållbara val i vardagen. Den som cyklar till jobbet har större sannolikhet att välja cykeln även i tjänsten än den som tar bilen till jobbet. Människan väljer oftast det lättillgängliga, välkända och enkla alternativet och därför är det en effektiv åtgärd att göra det hållbara valet mer lättillgängligt.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden anser att förslagen är genomarbetade och relevanta. Samtliga tre förslag bidrar i arbetet med uppfyllandet av målet i Malmö stads budget *Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.*

De tre förslagen samverkar väl med varandra och genomslagskraften blir sannolikt starkare om samtliga förslag genomförs parallellt. Miljönämnden anser att det är mycket viktigt att resurser avsätts för att kommunicera samtliga tre förslag samt för att följa upp och kommunicera resestatistik.

För att få genomslagskraft är det viktigt att medarbetare förstår syftet med exempelvis klimatväxling samt att det är synligt vilka insatser som görs för att underlätta för medarbetare att följa de nya policydokumenten och enklare kunna välja tåg och cykel. Det behöver klargöras i policyn, eller i någon annat mer övergripande styrdokument för hållbar mobilitet i Malmö stad, vari ansvaret för det kontinuerliga arbetet med policyn och klimatväxling ligger.

Mötes- och resepolicy

Antalet digitala möten har ökat markant under våren 2020 till följd av Covid-19. Detta visar att det är möjligt att ersätta många resor och möten med digitala möten. Miljönämnden anser att det är bra att det framgår tydligt i den nya mötes- och resepolicy att möjligheten att mötas på distans alltid ska tas i beaktande.

Miljönämnden anser att stycket *Miljö- och säkerhetskrav för stadens bilar anges i Miljöbilsstrategin* i riktlinjerna ska tas bort. Detta på grund av att miljöbilsstrategin upphör att gälla vid utgången av 2020, och eftersom det är oklart hur riktlinjer för Malmö stads fordon kommer att se ut framöver bör ingen hänvisning finnas.

Miljönämnden anser att ett tillägg bör göras i riktlinjerna i stycket *Vid bilkörning gäller att:* alltid tanka bilen med det för bilen avsedda mest hållbara drivmedlet. Detta på grund av att det idag tankas en stor mängd bensin i Malmö stads gasbilar vilket förminskar den klimatnytta som förordas i policyn.

Klimatväxling

Miljönämnden anser att klimatväxlingsförslaget är bra och att förslaget kan bidra till en snabbare omställning till hållbart resande. Miljönämnden påpekar vikten av att följa upp att klimatväxlingspengarna används till åtgärder som bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Förmånscykel

Miljönämnden anser att förslaget om förmånscykel är väl genomarbetat och att förslaget bör införas efter att en utredning gjorts kring om det ska hanteras internt eller genom en extern part.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt. Samtliga tre förslag har positiva effekter för barns liv i Malmö eftersom det bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Förslaget har utarbetats av Lotta Hansson, projektsekreterare, miljöstrategiska avdelningen. Samråd har skett med Matilde Törnqvist, enhetschef, miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen